

Hea klient!

Paljud nimetavad praegust ajastut infotehnoloogia ajastuks ja tänaseks on kõik loomapidajad, eriti veel Jõudluskontrolli Keskuse kliendid, kokku puutunud erinevate registrite või andmebaasidega. Üldiselt suhtuvad inimesed andmebaasidesse teatava aukartusega ja ehk isegi teatava hirmuga, et neis leidub kõikvõimalikku infot meie ja meie tegevuse kohta.

Huvitava väljakutse pakkus mulle mõni aeg tagasi Maalehe ajakirjanik Heli Raamets, kes tundis huvi maailma suurima piimatoodanguga lehma vastu. Kusjuures asja tegi lihtsamaks asjaolu, et ta ei täpsustanud, kas huvi pakub päeva-, laktatsiooni- või eluajatoodang.

Teda huvitas, et kas Eestimaal juba paarkümmend aastat räägitud müüt Kuuba rekordlehmast vastab tõele või mitte.

Olin maailma suurima piimatoodangu üle varemgi mõtisklenud, kuid vastus puudus, õigemini ei olnud ma sellega põhjalikult tegelenud. Igatahes peaks teoreetiliselt olema JKK antud küsimusele õige vastaja ja nii tuli küsimusele vastus leida.

Olles tuttav Rahvusvahelise Jõudluskontrolli Komitee ICARi tegevuse ja inimestega, siis alustasin ma otsinguid just sealt. Saatsin järelepärimise organisatsiooni juhtfiguuridele, kuid kahjuks keegi neist täpset vastust ei teadnud. Seejärel eeldasin, et selline rekord peaks kuuluma holsteini tõugu lehmale ja võtsin ühendust Maailma Holstein Friisi Föderatsiooniga, kus minu kurvastuseks küsimusele vastust samuti ei teatud.

Kõik teavad või eeldavad, et rekordtulemus pärineb Põhja-Ameerikast, kuid täpsem info puudub tänaseni.

Õnneks teame kõrgemaid piimatoodangu andmeid Eesti kohta:

- kontrollpäeva toodang 76,8 kg,
- 305-päevane laktatsioon 17 535 kg,
- eluajatoodang 129 648 kg.

Kaivo Ilves

Jõudluskontrolli Keskuse direktor

Uudised**Kõrvamärgid koju kätte piimaprooviautoga!**

Alates oktoobrist pakub Jõudluskontrolli Keskus loomapidajale kõrvamärkide kätetoimetamiseks uut teenust – transporti piimaproovide kogumisautoga. Kuna piimaproovide auto sõidab paljudele loomapidajatele lausa lauda juurde, jääb ära kõrvamärkide tõttu postiasutusse, maakonnakeskuse või Tartusse sõit ning kõrvamärkide ning nende transporti eest saab tasuda ülekandega.

Kõrvamärkide tellimiseks helistab loomapidaja JKKsse (tel 738 7762) ja teeb valiku Eesti Posti või JKK piimaprooviauto vahel. JKK registripetsialist vaatab, millal kogutakse kliendi piimaproovid ning teavitab kõrvamärkide tellijat proovide kogumisajast ja -kohast. Kui kliendile see koht ja aeg sobib, registreerib registripetsialist tellimuse.

Kui kõrvamärke on vaja kiiremini saada, on registripetsialistil võimalus vaadata, millised piimaringid läbivad veel lähikonda sobival ajal. Kui leitakse sobiv koht ja aeg, registreeritakse tellimus andmebaasis.

Kõrvamärkide tellimusi transportiks piimaprooviautoga võetakse vastu piimaringile eelneva päeva lõunani, et JKKs jõutakse tellimus komplekteerida.

Kõrvamärkide kättesaamiseks peab tellija olema kokkulepitud kogumispunktis õigeaegselt. Autojuht võtab paki üleandmisel loomapidajalt või tema esindajalt allkirja märkide kättesaamise kohta. Kui klienti nimetatud ajaks kogumispunktis ei ole, tuuakse kõrvamärgid JKKsse tagasi ning saadetakse tellijale postiga. Sellisel juhul maksab loomapidaja nii transportikulu kui postikulu. Seega tasub kõrvamärkide kättesaamise aega meeles pidada, et mitte liigselt raha kulutada.

Kõrvamärkide transport on tasuline: 1 – 5 kõrvamärgi kohaletoimetamine maksab 25, 6 – 20 kõrvamärki 30, 21 – 50 kõrvamärki 35, 51 – 100 kõrvamärki 40, 101 – 200 kõrvamärki 45, 201 – 300 kõrvamärki 60, 301 – 500 kõrvamärki 75, üle 500 kõrvamärgi 100 krooni. Hinnad sisaldavad käibemaksu.

Transportiteenust pakub JKK praegu vaid esmaste kõrvamärkide tellimisel mandril asuvatele klientidele.

Asenduskõrvamärgid peab loomapidaja kätte saama 20 päeva jooksul tellimuse esitamisel. Et piimaprooviauto sõidab loomapidaja juurest läbi tavaliselt korra kuus, ei ole JKKl võimalik kindlustada asendusmärkide õigeaegset kohaletoimetamist.

Kõrvamärkide transportiteenust saavad kasutada kõik JKK lepingulised kliendid – nii piimaveiste, lihaveiste kui sigade jõudluskontrolli tegijad. Uue teenuse eelised on:

1. Teil ei ole vaja kõrvamärkide kätte saamisel sularahaga arveldada.
2. Kui Teie laudas on proovide kogumispunkt, siis tuuakse märgid lauta kohale ja Te ei pea postkontorisse minema.
3. Suurematel karjadel on võimalus tellida kuni 500 kõrvamärki ühe pakina.
4. Tellides kõrvamärgid kätte piimaproovide autoga, on kõrvamärkide transport pisut odavam.

SMS teenuse tellimise karidest

Jõudluskontrolli Keskus on kaks kuud pakkunud loomapidajatele võimalust saada mobiilile lühisõnum kontroll-lüpside ja/või meiereiproovide tegemise kohta. Teenust saab tellida Vissukeses. Teenuse seadistamisel oleme täheldanud järgmisi probleeme.

▪ Telefoni seadistamine on jäetud „Kinnitussõna ootele“. Kinnitussõna saab mobiiltelefonist. Kuivõrd soovime olla kindlad, et loomapidaja antud mobiili number on korrektne, siis saadame sellele numbrile katseks SMSi, mis sisaldab juhuslikult genereeritud arvu – kinnitussõna. Kui kinnitussõna on kaduma läinud või ei ole ekslikult antud mobiilinumbrile tõttu üldse saadud, siis kustutage „kinnitussõna ootel“ rida ära ja seadistage telefon uuesti.

▪ Mobiil on seadistatud korrektselt, aga teateid ikka ei tule. Veenduge, et teadete tellimine on ikka tehtud – soovitud lahtritesse on pandud „linnukesed“.

▪ Ei saa tellida meiereiproovide teateid. Kas te näete Vissukeses meiereiproovide vastuseid? Kui ei, siis seadistage kõigepealt see ära, mille peale lisandub tellimise lehel meiereiproovide tellimise veerg ja lülitage teenus sisse.

Piim, euronormid ja raha

Peame loomulikuks, et polettidel on saadaval suures valikus kvaliteetseid piimatootmeid. Selle üheks eelduseks on kasutatav kvaliteetne toorpiim. Euroopa Liidu õigusaktidega on toorpiimale kehtestatud ühtsed kohustuslikud nõuded, mis peavad tagama kõigile piimatoodete kasutajatele toidu ohutuse.

Nendeks õigusaktideks on 1. jaanuaril 2006 kõigis EL liikmesriikides rakendunud kolm Euroopa Parlamendi ja Nõukogu otsekohalduvat määrust:

1) 852/2004/EÜ, mis kehtestab üldnõuded toiduainete hügieeni kohta;

2) 853/2004/EÜ, mis kehtestab loomset päritolu toidu hügieeni erireeglid;

3) 854/2004/EÜ, mis kehtestab erieeskirjad inimtoiduks ettenähtud loomsete saaduste ametlikuks kontrolliks.

Järgnevalt nendest pikkadest dokumentidest mõned piimatootmisega seotud punktide mõtted, mida peaks teadma.

Määrus nr 852 ütleb, et esmane vastutus toidu ohutuse eest lasub toidukäitlejal, kelleks on ka piimatootja. Selles on toodud ka hügieeni üldsätted esmatootmise, heade hügieenitavade ja hügieeni üldnõuete kohta, samuti nõuded seadmetele, veevarustusele, isiklikule hügieenile ja söötadele piimatootmises.

Määrus nr 853 kehtestab valdavale osale loomset päritolu toidule käitlemise täpsed hügieeninõuded, sealhulgas ka toorpiima tootmisele ja kvaliteedile. Määruses esitatakse sanitaarnõuded toorpiima tootmisele, hügieeninõuded piimafarmile, nõuded ruumidele ja seadmetele, hügieeninõuded lüpsil, piima kogumisel ja transpordi ajal ning töötajate hügieeninõuded. Ka on toodud nõuded toorpiima kvaliteedile, selle kontrolli võimalike läbiviijate loetelu, kontrolli korraldus ja toidukäitlejate kohustus neid nõudeid täita. Lisa III, IX jao, I peatüki, III osa punkt 3 ütleb, et lehma toorpiima bakterite koguarv ei tohi ületada **100 000 kolooniat milliliitris kahe jooksva kuu geomeetrilise keskmise arvestuses ja somaatiliste rakkude arv 400 000 somaatilist rakku milliliitris kolme jooksva kuu geomeetrilise keskmise arvestuses.**

Punkt 4 sätestab, et üksikute antibiootiliste jääkainete kogused või antibiootiliste jääkainete koguhulk ei tohi ületada lubatud maksimaalväärtsi.

Punkt 5 kehtestab, et juhul kui toorpiim ei vasta määruse punkt 3 ja/või 4 nõuetele, siis peab toidukäitleja, meil reeglina piimatööstus, teavitama pädevat asutust ja rakendama asjakohaseid meetmeid olukorra parandamiseks.

Määrus nr 854 kehtestab eeskirjad inimtoiduks ettenähtud loomsete saaduste ametlikuks kontrollimiseks. Need eeskirjad näevad ette ka määrusega nr 853 piimatootmisettevõtetele ja toorpiimale esitatud hügieeninõuete täitmise kontrolli.

Määruse IV lisa II peatüki punkt 2 ütleb, et kui piimatootja ei ole kolme kuu jooksul alates pädeva asutuse esimesest teavitamisest suutnud viia toorpiima vastavusse määruse 853 III lisa, IX jao, I peatüki, III osa punkti 3 nõuetega, siis peatatakse toorpiima tarnimine ettevõttest.

Peatamine jääb kehtima kuni piimatootja **ei tõenda ise**, et toorpiim vastab jälle kehtestatud kriteeriumitele. See tähendab, et piimatootja peab võtma ise või laskma kompetensel isikul võtta kõiki protseduurireegleid järgides piimaproovi. Kui piimaproovi analüüside tulemused näitavad piima vastavust kehtestatud normidele, siis lubatakse jätkata selle farmi piima tarnimist. Selliste analüüsidega seotud kulud peab tasuma toorpiima tootja.

Eestis teostab järelevalvet määruste täitmise üle Veterinaar- ja Toiduamet, kes on nende määruste mõistes tunnustatud pädevaks

asutuseks.

Määruste mõtteks on kaitsta nii toodete tarbijaid kui ka piimatootjaid. Piimatootjad peavad olema kaitstud juhuslike ja sageli nendest mitte põhjustatud tagajärgede eest. Näiteks Eestis esinevad elektrikatkestused, mille tagajärjeks võib olla lehmade lüpsmata jätmise ja somaatiliste rakkude arvu oluline suurenemine toorpiimas. Oluliseks muutub see karjade ja igapäevaste lüpsikoguste suurenemisel. Piimatootjate riskide vähendamiseks võetakse Saksamaal osades liidumaades, kus on suured karjad, kaks proovi nädalas, kaheksa proovi kuus. Leedus võetakse suurtootjate toorpiimast iga päev piimaproovid, et tagada piima eest õiglane maksmine.

Riigil või piimatöötlejale on õigus kehtestada toorpiimale kõrgemad kvaliteedinõuded kui EL normid seda ette näevad. Sel juhul on piimatöötleja kohustatud sellise piima eest lisatasu maksma.

Kõrgema kvaliteedinõude kehtestamise näiteks on ühekordsete analüüsitulemuste alusel toorpiima eest maksmine. Määruse nr 853 IX jao III osa punktis 3 on kehtestatud kvaliteetse toorpiima kvaliteedinäitajad bakterite ja somaatiliste rakkude arvule vastavalt kahe ja kolme kuu geomeetrilise keskmisena. Sellest määrusest tulenevalt on täiesti seadusekohane, et mõned suure bakteriarvuga (näiteks 600 000 ml) või somaatiliste rakkude arvuga (näiteks 1 000 000 ml) piimapartiid on lubatud. Sellise piima eest peab maksma kui kvaliteetse piima eest, tegemata mahahindlust, kui vastavad geomeetrilised keskmised jäävad allapoole kehtestatud piiri.

Määruse mõttega ei ole kooskõlas Põllumajandusministri 27. aprilli 2005. aasta määrus nr 47, kus toorpiima kvaliteediklasside kehtestamisel ei ole näidatud nende seost vastavate geomeetriliste kehmistega. Tagajärjeks on piimatootjate ebavõrdne kohtlemine Eestis. Teiste EL liikmesriikide vastavates dokumentides on kvaliteediklasside seos geomeetriliste kehmistega selgelt ja üheselt näidatud.

Tulenevalt eelpool toodud määrustest ei ole Euroopa Liidus toorpiima külmumistäpp kontrolli objektiks. Igal liikmesriigil on vajadusel õigus kehtestada toorpiima kvaliteedile ühtseid teaduslikult põhjendatud lisanõudeid, mis on kooskõlas heade tavade ja eelpool toodud määruste eesmärkidega. Selleks võib olla protseduur võõrvee lisamise kindlakstegemiseks toorpiimas, millest peab riik teavitama ka Euroopa Komisjoni. Arvukad uuringud on näidanud, et ainult piima külmumistäpi määramine ei ole võõrvee määramiseks piisav, sest paljude karjade naturaalse piima külmumistäpp võib erinevatel loomulikel põhjustel muutuda suurel määral.

Kehtiv Põllumajandusministri määrus nr 47, 27.04.2005 räägib piima külmumistäpist ja võõrveest toorpiimas. Selle kohaselt ei tohi toorpiima lisada võõrvett. Jõudluskontrolli Keskuse laboratooriumis tehtud analüüsid määravad toorpiima külmumistäpi. Nende alusel ei ole aga võimalik tuvastada võõrvee lisamist toorpiimale. Sellest tulenevalt ei tohi laborist väljastatud külmumistäpi tulemuse alusel teha ka mahaarvamisi piima hinnast või piim üldse vastuvõtmata jätta.

Kõik lepingud, millised on sõlmitud suuliselt või kirjalikult piimatootjate ja piimatöötlejate vahel ja ei ole kooskõlas EL määrustega, on õigustühised, sest Eesti on kohustunud liitumisel Euroopa Liiduga täitma kõiki EL õigusaktide tingimusi. Määruste väärast täitmisest põhjustatud majandusliku kahju saab sisse nõuda kahju põhjustajalt seaduslikus korras.

Mart Kuresoo
Laboratooriumi juhataja

Programmide turvalisusest

Jõudluskontrolli Keskuse tegevusvaldkond on põllumajandusloomade jõudluskontrolli läbiviimine ja nende geneetilise väärtuse hindamine ning piima kvaliteedi sõltumatu kontrollimine. Tänapäeval on mõeldamatu nende ülesannete täitmine infotehnoloogia vahendeid kasutamata. Loomapidajate tarbeks oleme koostanud veebiprogrammid Vissu/Vissuke piimaveiste, Liisu lihaveiste ja Pässu lammaste jõudluskontrolli tegemise hõlbustamiseks. Sigade jõudluskontrolli läbiviimiseks pakume farmiprogrammi Possu. Infotehnoloogilisi rakendusi kasutades ei tohi unustada info turvalisuse tagamist.

Info turvalisus (Äripäeva IT juhtimise käsiraamatu järgi) tähendab info kolme põhiomaduse – salastatuse, käideldavuse ka tervikluse nõuete tagamist, kus:

- **salastatus** ehk konfidentsiaalsus tähendab tundliku info kaitset volitamata teatavakssaamise või avalikustamise eest,
- **käideldavus** tähendab vajaliku info ja infoteenuste õigeaegset kättesaadavust volitatud kasutajatele,
- **terviklus** tähendab info ja tarkvara õigsuse ja täielikkuse säilitamist ning info kasutamises/töötlemises osalemise tuvastatavuse tagamist.

Kui jõudluskontrolli info käideldavuse ja tervikluse eest vastutab JKK, siis info salastatuse tagamisel vajame, lugupeetud loomaomanikud, teie mõistmist ja koostööd.

JKK veebirakenduste kasutamine eeldab kasutajaks registreerimist. Vastava vormi leiate kodulehelt <http://www.jkkeskus.ee/page.php?page=0304>. Kasutajanimi ja salasõna teatatakse Teile e-kirjaga või postiga. Kasutajanimeks pakub JKK mõnda kliendile viitavat sõna, aga salasõna koosneb reeglina kaheksast juhuslikust sümbolist, mis sisaldab nii tähti kui ka numbreid ning mille esimeseks sümboliks on täht, suur- ja väiketähti ei eristata. Segaduste vältimiseks ei kasutata kasutajanimedes ja salasõnades täpitähti.

Küsimuste tekkimisel aitab Teid andmetöötlusosakonna juhataja Inno Maasikas, telefon 738 7757, inno.maasikas@jkkeskus.ee.

Kasutajanime ja salasõna abil antakse Teile õigused, millistele andmetele on juurdepääs ja mida on õigus teha. Kui Te tahtlikult või tahtmatult annate kasutajanime ja salasõna kellelegi teisele, siis sellel teisel isikul on täpselt samad õigused nagu Teil endal. Mõelge sellele.

Jõudluskontrolli Keskus soovitab:

- **Ärge andke oma salasõna nõustajatele** ja teistele Teile teenust pakkuvatele isikutele. Kui Teil on konsulendiga pikaajaline koostöö, siis JKK annab Teile avalduse alusel konsulendile karja andmetele juurdepääsuks eraldi salasõna. Vastav avalduse vorm on meie koduleheküljel olemas. Otstarbekas on juurdepääsu õigus taotleda tähtajaliselt, näiteks kuuks või aastaks ja vastava ajavahemiku möödumisel peatatakse juurdepääsuõigused automaatselt.

- Farmi töötajatele võib, aga tingimata ei pea eraldi kasutajanime/salasõna taotlema. **Töötaja lahkumisel töölt tuleb salasõna ära vahetada.** Vissuke kasutajad saavad seda teha ise **Üldised** → **Salasõna** alt, teiste programmide kasutajad peavad pöörduma JKK poole. Salasõna valikul peaks lähtuma samadest põhimõtetest nagu JKK seda teeb.

- **Kasutage ID-kaarti.** ID-kaardipõhine autentimine on suurusjärgu võrra turvalisem paroolipõhisest. Selline võimalus on Vissuke kasutajatel. ID-kaardi kasutamine eeldab, et JKK teab Teile isikukoodi.

Kalle Pedastsaar
direktori asetäitja IT alal

Uus jõudluskontrolli leping ja hinnakiri

Oktoobrikuu trükistega koos saadab Jõudluskontrolli Keskus piimaveiste jõudluskontrolli klientidele uue piimaveiste jõudluskontrolli tüüplepingu. Senine lepingu vorm oli 2001. aastast ning vajas kaasajastamist.

Koos lepinguga on uus hinnakiri, mis hakkab kehtima detsembrist. Uue põhimõttena võetakse kasutusele tasu looma andmete töötlemise ja säilitamise eest. Tasu on 70 senti looma (lehm, lehmik, pull, pullik) kohta. Arvestamise aluseks on loomade arv JKK andmebaasis eelmise kuu lõpu seisuga. Sama põhimõtte hakkab kehtima ka lisateenustega Vissukese tasustamisel, hind 35 senti looma eest. Piimaproovi hind ei muutu.

Kuna maksustamise aluseks saab loomade arv JKK andmebaasis, siis palume Teil oktoobris ja novembris kontrollida JKK andmebaasi vastavust Teie tegelikule loomade arvule. Erilist tähelepanu palume pöörata noorkarjale!

Uued lepingud palume allkirjastada ning lepingu üks eksemplar saata tagasi JKKsse koos piimaproovidega.

Küsimuste korral pöörduda: Kaivo Ilves, telefon 738 7700, kaivo.ilves@jkkeskus.ee.

Ümberkorraldused andmetöötles

Alates septembrist on andmetöötles osakonnas töö ümberkorraldatud selliselt, et vahendajad tegelevad lisaks klienditeenindusele ka andmete sisestamisega. Lisaks senisele kolmele vahendajale töötab vahendajana varasem sisestaja Heili Reinhold (tel 738 7759). Tema ülesandeks on sidepidamine **Saaremaa, Harju ja Viljandi maakondade** jõudlusandmete kogujatega ja eeskätt nende andmete loogiliste vigade parandamine. Ülejäänud maakondade jaotus vahendajate vahel jäi endiseks. Seoses uue töökorraldusega võib andmete sisestamisel jooksvate probleemide lahendamiseks (nt vahelduva kontroll-lüpsi kellaajad puudu) Teiga ühendust võtta ka teise maakonna vahendaja.

Tähelepanu!

Laudalehed eraldatakse piimaproovidest enne analüüsimist, seetõttu on erakordselt tähtis, et igal laudalehel oleks hilisemate segaduste vältimiseks märgitud õige proovikasti number. Kastist väljavõtmisel küll kontrollitakse lehti visuaalselt ja kui võimalik, kirjutatakse puuduv kasti number juurde, kuid sageli on suuremad loomapidajad pannud kõik lehed ühte kasti ning siis on õige kasti numbri leidmine raske. Seetõttu palume **kirjutada kasti number laudalehele** kohapeal nagu ka kõik teised laudalehel nõutavad andmed.

Vastavalt Mõõteseaduse §49le ei tohi alates 2008. aasta 1. jaanuarist taadelda mõõtevahendit, mille kohta enne käesoleva seaduse jõustumist 01.05.2004:

- 1) ei olnud Eestis väljastatud tüübikinnitustunnistust ega ole ka EÜ üksikdirektiivides või mitteamomaatkaalude direktiivis esitatud nõuetele vastavust tõendavat materjali,

- 2) oli Standardiamet või Tehnilise Järelevalve Inspektsioon väljastanud tüübikinnitustunnistuse, kuid mõõtevahend on ümber ehitatud nii, et see ei vasta tüübikinnituse aluseks olnud tehnilisele dokumentatsioonile või selle märgistus ei vasta tüübikinnitustunnistusele.

Alates 01.01.2008 on ülalnimetatud kaalusid võimalik vaid kalibreerida.

JKK katsetas Tru-Testi DataHandlerit

Et kontroll-lüpsi läbiviimine on väga töömahukas, on JKK juba mõnda aega otsinud võimalust leida kaasaegseid vahendeid kontroll-lüpsi tegemise lihtsustamiseks. Üks võimalus on kaasaegse pihuarvuti kasutamine kontroll-lüpsi andmete sisestamiseks. Siin tekivad probleemid sellega, et enamasti on klahvistik ning ekraan nii väikesed, et laudas on neid ebamugav kasutada. Samuti kardavad need vahendid niiskust ja mustust, mida laudatingimustes vältida ei saa. Pakutakse ka laudatingimustesse sobivaid pihuarvuteid, kuid nende hind on ca 30 000 – 40 000 krooni.

Eelmises JKK Sõnumites kirjutasime Taani jõudluskontrollist ja seal kontroll-lüpsil kasutatavast Tru-Testi DataHandlerist. Augustikuus katsetasime nimetatud vahendit kontroll-lüpsil ka Eestis – Jõgevamaal Viraito OÜ-s.

DataHandler võimaldab kontroll-lüpsiks vajalikud andmeid laadida arvutist, sisestada kontroll-lüpsi andmed lüpsi jooksul ning saadud tulemused omakorda laadida arvutisse, korrigeerida neid ja saata JKK andmebaasi.

Andmebaasist saadud fail laaditakse DataHandlerisse enne kontroll-lüpsi spetsiaalse programmi abil. Fail sisaldab infot karja kohta (kontroll-lüpsi kuupäev, kliendi jõudluskontrolli kood, lüpsikordade arv, andmed lüpsiplatsi kohta) ja lüpsvate piimaveiste identifitseerimisnumbreid.

Lüpsi käigus sisestatakse looma number, proovipudeli ja kasti number ning kui loom on lüpstud, piima kogus kilogrammides. Looma numbri sisestamisel piisab kolme viimase numbri sisestamisest, et leida sisselaaditud nimekirjast õige loom.

Kontroll-lüpsi lõppedes laaditakse info DataHandlerist arvutisse, kus saab kontrollida ja parandada vead, muuta andmeid (nt kasti- või proovinumbrit,

piimakoguseid) või lisada neid (nt loom on haige). DataHandler näitab ka infot loomade kohta, kellele on sisestatud kontroll-lüpsi andmed kahekordselt, loomi, kellel puudub piimaproov ning “tundmatuid” loomi, keda on lüpsi ajal juurde lisatud.

Kahjuks ei võimalda DataHandler registreerida erinevaid loomadega toimunud sündmusi (nt poegimine, kinnijätmine, väljaminekud jne). Seega oleks DataHandler küll loomapidajale abiks, kuid ei rahuldaks kõiki vajadusi.

Esialgsete katsetuste tulemusena võime välja tuua mõned DataHandleri puudused ja eelised:

- Programm on inglise keelne ja loodud USA turule, arvestades sealseid karjapidamise tavasid, mis meile probleeme tekitab.

- Eeliseks on kindlasti seadme töökindlus (vee- ja põrutuskindel) ja eelpoolnimetatud pihuarvutist odavam hind.

Merle Lillik

Tartu- ja Jõgevamaa zootehnik

Aire Pentjärv

Väliteenistuse osakonna juhataja

Muhedat

Farmer ostis endale uue pulli ja lasi selle lehmade sekka.

Sel ajal kui farmer elutoas sõpradele uue pulli liikusid tegi, astus tuppa tema noorem poeg ja teatas valju häälega, et uus pull kargab punast lehma.

“Nii ei ole ilus öelda,” noomis ta poega. “Kui ta nüüd seda kirju lehmaga teeb, võid tulla ja öelda, et pull üllatas kirjut lehma.”

Varsti on poiss jälle elutoas tagasi.

“Noh, kas ta üllatas kirjut lehma?”

“Ja kuidas veel! Kirju lehm oli väga üllatunud kui pull jälle punast kargas.”

Tööjuubelid

10. tööjuubel

13.11.2007 Merle Kruus – IT osakonna biomeetria sektori peaspetsialist

www.jkkeskus.ee
keskus@jkkeskus.ee

Jõudluskontrolli Keskus
Estonian Animal Recording Centre

Kreutzwaldi 48A, Tartu 50094

Tel 738 7700

Faks 738 7702

Piimaveiste jõudluskontrolli alane nõustamine	738 7738
Sigade jõudluskontrolli alane nõustamine	738 7765
Kõrvamärkide müük	738 7762
Järvamaa klienditeenindaja	738 7751
Hiiu-, Ida-Viru-, Jõgeva-, Valga- ja Võrumaa klienditeenindaja	738 7752
Lääne-, Põlva-, Rapla- ja Tartumaa klienditeenindaja	738 7753
Lääne-Viru ja Pärnumaa klienditeenindaja	738 7754
Harju-, Saare- ja Viljandimaa klienditeenindaja	738 7759
Põlvnemisandmed (veised)	738 7756
Geneetiline hindamine (veised)	738 7731
Geneetiline hindamine (sead)	738 7735
Raamatupidamine	738 7704

Labor

Kreutzwaldi 46, 50094 Tartu	
Tel	738 7726
Faks	738 7724
Piimameetrite testimine	738 7722
Piimaproovide vastuvõtt	738 7721
Piimaringid	738 7726

Maakondade zootehnikud

Harjumaa	Maire Põhjala	Tuleviku 3, Laagri, Harju mk	tel 679 6419	gsm 516 7886	K 9.00-16.00
Hiiumaa	Ly Kogermann	Mäe 2, Käina	tel 463 1147	gsm 516 7815	E 9.00-14.00
Ida-Virumaa	Ludmilla Aan	Rakvere 27, Jõhvi		gsm 516 7816	2. ja 4. T 10.00-14.00
Jõgevamaa	Merle Lillik	Ravila 10, Jõgeva	tel 776 0048	gsm 516 7868	E 9.00-15.00; K 9.00-12.00
Järvamaa	Anne Rosenberg	Prääma küla, Paide vald	tel 385 0286	gsm 510 3312	E 9.30-12.00; K 9.30-15.00
Lääne-Virumaa	Ludmilla Aan	Neffi 2, Rakvere	tel 322 7018	gsm 516 7816	E 9.00-14.00
Läänemaa	Maila Kirs	Posti 30, Haapsalu	tel 473 3007	gsm 509 4675	K 9.00-15.00
Põlvamaa	Evi Prins	Puuri tee 1, Põlva	tel 799 3007	gsm 520 6231	K 10.00-13.00
Pärnumaa	Malle Unt	Haapsalu mnt. 86, Pärnu	tel 443 3120	gsm 516 7878	E 10.00-14.00
Raplamaa	Maila Kirs	Kuusiku tee 6, Rapla	tel 485 5673	gsm 509 4675	E 9.00-15.00
Saaremaa	Aarne Põlluäär	Kohtu 10, Kuressaare	tel 453 1352	gsm 517 4320	E 9.00-15.00
Tartumaa	Merle Lillik	Kreutzwaldi 48A-215, Tartu	tel 738 7739	gsm 516 7868	1. ja 3. T 8.00-15.00
Valgamaa	Evi Prins	Lai 19, Valga	tel 764 1754	gsm 520 6231	2. ja 4. E 10.00-13.00
Viljandimaa	Saive Kase	Vabaduse plats 4, Viljandi	tel 433 3713	gsm 524 0147	T 9.00-14.00
Võrumaa	Evi Prins	Liiva 11, Võru	tel 782 1253	gsm 520 6231	T 10.00-13.00